

Παρουσίαση αποτελεσμάτων του έργου
πρόκληση και πρόσκληση για την επόμενη ημέρα
LIFE TERRACESCAPE (LIFE16 CCA/GR/000050)
Τάσος Δημαλέξης

Τελικό Συνέδριο-Ημερίδα Έργου, Αθήνα, 30/6/2022

AfterLife – Μελλοντικές στοχεύσεις και δράσεις του έργου

- ❑ Δέσμευση των εταίρων για τη συνέχιση της υποστήριξης (τεχνική και επιστημονική) του Οργανισμού Επιστασίας Γης (ΚΟΙΝΣΕΠ), ο οποίος θα συνεχίσει την αποκατάσταση και καλλιέργεια των αναβαθμίδων καθώς και τις δράσεις μεταφοράς της εμπειρίας και τεχνογνωσίας που αποκτήθηκε στο πλαίσιο του έργου.
- ❑ Συνέχιση της παροχής συμβουλευτικής και εκπαίδευσης στους αγρότες του Αιγαίου σε σχέση με τις βιώσιμες και «κλιματικά έξυπνες» πρακτικές που εφαρμόστηκαν στο έργο.
- ❑ Ο εξοπλισμός –μηχανήματα που αποκτήθηκαν θα χρησιμοποιηθούν επίσης για την υποστήριξη των ντόπιων αγροτών και ειδικά αυτών που συμμετέχουν στον Οργανισμό.
- ❑ Λόγω της τεχνογνωσίας και εμπειρίας που αποκτήθηκε στο πλαίσιο του έργου, το ΠΤ και ο Οργανισμός θα αναλάβουν την προώθηση της συγκεκριμένης προσέγγισης και την προσπάθεια ίδρυσης και άλλων σχημάτων Συμμετοχικής Επιστασίας Γης στην Ελλάδα, και την έρευνα για νέα χρηματοδοτικά εργαλεία και πόρους για τη συνέχιση της λειτουργίας τους.

Συνέχιση της καλλιέργειας

Η εμπειρία από την υλοποίηση των δράσεων καλλιέργειας και αποκατάστασης των αναβαθμίδων στο πλαίσιο του έργου έδειξε ότι για την καλύτερη απόδοση των καλλιεργειών θα πρέπει να πληρούνται κριτήρια επιλογής των αγροτεμαχίων ως εξής:

- Εύκολη πρόσβαση, σε κατά το δυνατόν μεγάλης έκτασης αγροτεμάχια, κοντά στους οικισμούς, ώστε να διευκολύνεται η μεταφορά μηχανημάτων και προσωπικού.
- Επιλογή αγροτεμαχίων που έχουν εγκαταλειφθεί σχετικά πρόσφατα, και όχι πριν αρκετές δεκαετίες, ώστε να διατηρούν ακόμα καλά εδαφολογικά χαρακτηριστικά.
- Καλλιέργεια τοπικών ποικιλιών, ανθεκτικών στις τοπικές κλιματικές και εδαφικές συνθήκες

Εφεξής, το έργο και κυρίως η ομάδα του **Δήμου Άνδρου σε συνεργασία με τον Οργανισμό, και τους συμμετέχοντες τοπικούς αγρότες**, θα εστιάσει σε αγροτεμάχια που πληρούν τα παραπάνω κριτήρια με στόχο τη μεγιστοποίηση της παραγωγής.

Σχολεία Ξερολιθιάς

Η ομάδα του **Πανεπιστήμιο Αιγαίου** σε συνεργασία με τον **Δήμο Άνδρου**, αξιοποιώντας το εκπαιδευτικό υλικό και τις υποδομές που έχουν διαμορφωθεί στο πλαίσιο του έργου, θα συνεχίσουν την εκπαίδευση των ενδιαφερόμενων αγροτών και τεχνιτών από το Αιγαίο, σχετικά με την τέχνη της ξερολιθιάς αλλά και την εφαρμογή βέλτιστων και κλιματικά βιώσιμων τεχνικών καλλιέργειας σε αναβαθμίδες.

Το Σχολείο μπορεί να υλοποιείται στην Άνδρο, στις εγκαταστάσεις του προγράμματος ή σε άλλα νησιά που θα είναι σε θέση να το φιλοξενήσουν.

Ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά μέσα όπως το ERASMUS μπορούν να αξιοποιηθούν για τη χρηματοδότηση της λειτουργίας του Σχολείου.

Μονοπάτια – Αναβαθμίδες και άλλα κτίσματα του αγροτικού χώρου:

Στο πλαίσιο του έργου έχουν αποκατασταθεί ήδη 2 οικοτουριστικές διαδρομές (παραδοσιακά μονοπάτια), ενώ ολοκληρώνονται οι δομικές παρεμβάσεις του έργου που αφορούν την αποκατάσταση ξερολιθιάς και πατητηριού στο κτήμα Ζωοδόχου Πηγής, καθώς και τα τοιχία που επισκευάστηκαν στο πλαίσιο της τεχνικής εκπαίδευσης των Σχολείων Ξερολιθιάς.

Όλα αυτά αποτελούν κληρονομιά του έργου, που μπορεί να αποτελέσει τη βάση για διοργάνωση από την ομάδα του **Δήμου Άνδρου**, οικοτουριστικών διαδρομών, που θα σχετίζονται με την τέχνη της ξερολιθιάς και την παράδοση του νησιού.

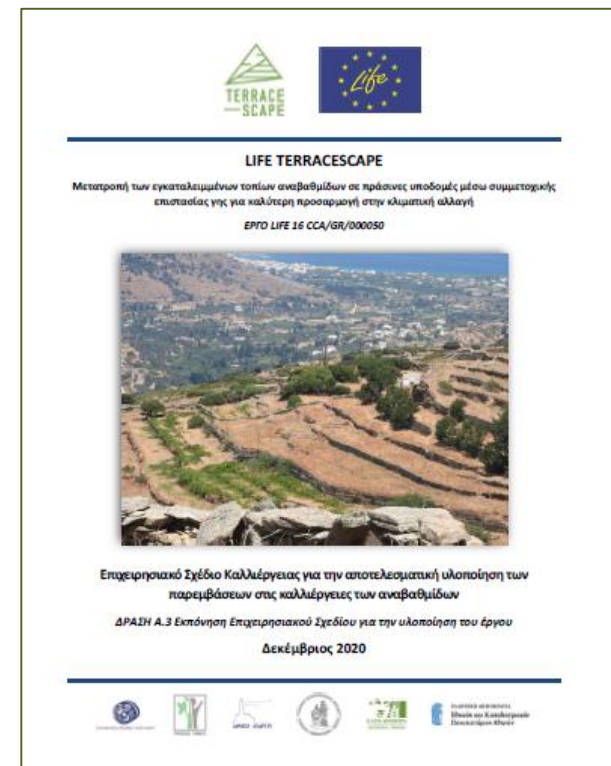

Παραδοτέα του έργου – υποστήριξη αγροτών, και φορέων που θέλουν να ακολουθήσουν την προσέγγιση:

Οι αρμόδιοι εταίροι του έργου (**Δήμος Άνδρου** με την επιστημονική υποστήριξη του **ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ**) έχουν δεσμευθεί για την παροχή συμβουλών, τεχνογνωσίας και την υποστήριξη αγροτών που θέλουν να επενδύσουν στην καλλιέργεια αναβαθμίδων και να πιστοποιήσουν τα προϊόντα τους. Αυτό αναμένεται να πραγματοποιηθεί μέσω σχετικών σεμιναρίων και ενημερωτικών συναντήσεων τόσο με ιδιώτες όσο και με ενδιαφερόμενους δήμους / περιφέρειες.

Το υλικό υποστήριξης έχει ολοκληρωθεί στο πλαίσιο του έργου και περιλαμβάνει:

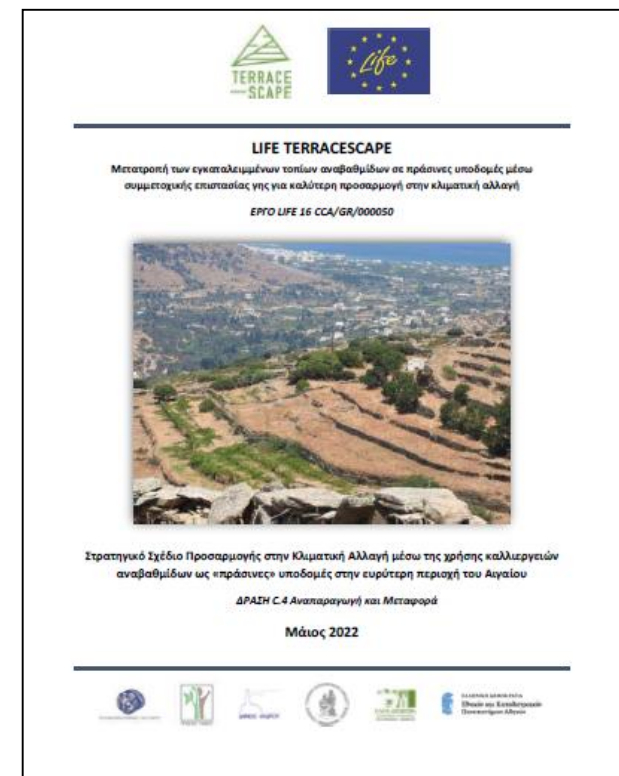
Α) τον Οδηγό Καλλιέργειας που έχει εκπονηθεί από τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ και περιλαμβάνει τόσο τις πρακτικές καλλιέργειας που προτείνονται όσο και την μελέτη τοπικών ποικιλιών και αναλύσεις εδάφους εγκαταλελειμμένων αναβαθμίδων στην κατεύθυνση παραγωγής προϊόντων υψηλής αξίας.

B) Το Εργαλείο Υποστήριξης της Λήψης Αποφάσεων (DST- Decision Support Tool) το οποίο ολοκληρώνεται στο πλαίσιο του έργου και θα βοηθήσει τους ενδιαφερόμενους (αγρότες , τοπικές αρχές Ν. Αιγαίου) στην επιλογή των κατάλληλων αναβαθμίδων για αποκατάσταση και καλλιέργειών με τοπικές ποικιλίες προσαρμοσμένες στις τοπικές περιβαλλοντικές συνθήκες με την εφαρμογή των κλιματικά έξυπνων μεθόδων γεωργίας που προτείνονται από το έργο.

Γ) Το Στρατηγικό Σχέδιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (SAP- Strategic Adaptation Plan), αξιολογώντας την τρωτότητα του τοπίου και των αναβαθμίδων του Ν. Αιγαίου στην κλιματική αλλαγή, προσδιορίζει τις κλιματικές προβλέψεις και προτείνει τα κατάλληλα μέτρα, πολιτικές και μελλοντικές δράσεις για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Η δράση του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (με συνολικό κόστος του υποέργου ~10 εκ. €), περιγράφει μια πανομοιότυπη περίπτωση με την παρούσα προσέγγιση του έργου.

Το TERRACESCAPE μπορεί να βοηθήσει στην ορθή υλοποίησή του, παρέχοντας το τεχνικό/ πρακτικό πλαίσιο γνώσεων και εκπαιδεύοντας τους ενδιαφερόμενους φορείς. Το έργο μπορεί να λειτουργήσει πολλαπλασιαστικά για τη συγκεκριμένη δράση, βελτιώνοντας περαιτέρω την απόδοση και την αποτελεσματικότητά της, διασφαλίζοντας παράλληλα την βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του TERRACESCAPE σε μακροπρόθεσμη κλίμακα.

Μελλοντικές Στοχεύσεις - Σύνοψη

Στόχοι	Φορέας Υλοποίησης	Χρηματοδοτικά μέσα	
1. Καλλιέργειες	Δήμος Άνδρου, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Παν/μιο Αιγαίου	Πόροι από πώληση προϊόντων. Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας	
2. Οργανισμός Συμμετοχικής Επιστασίας Γης	Πράσινο Ταμείο, Αγροτικός Συν/μός Κορθίου	Πράσινο Ταμείο	
3. Δομικές παρεμβάσεις	Πράσινο Ταμείο, Παν/μιο Αιγαίου	Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας	
4. Σχολεία Ξερολιθιάς	Παν/μιο Αιγαίου, Δήμος Άνδρου	ERASMUS, εθελοντικά προγράμματα	
4. Προϊόντα Ξερολιθιάς – Αγροδιατροφικός Συνεταιρισμός	Παν/μιο Αιγαίου, Οργανισμός-Αγροτικός Συν/μός Κορθίου	Πόροι από πώληση προϊόντων. Ευρωπαϊκά προγράμματα, συμβολή τουριστικών επιχειρήσεων	
5. Οικοτουριστικές Διαδρομές	Δήμος Άνδρου	Ευρωπαϊκά προγράμματα, συμβολή τουριστικών επιχειρήσεων	
6. Τεχνογνωσία- Συμβουλευτική	Πανεπιστήμιο Αιγαίου, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, Παν/μιο Αθηνών, Αστεροσκοπείο Αθηνών, Πράσινο Ταμείο	ERASMUS, Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας, ΕΣΠΑ	

Σας ευχαριστώ

